

ZYGMUNT PIOTR MAŃKOWSKI

ur. 1926; Czersk

Tytuł fragmentu relacji	Lubelski Związek Literatów
Zakres terytorialny i czasowy	Lublin; dwudziestolecie międzywojenne
Słowa kluczowe	Czechowicz, Gralewski, Jaworski, Bielski, Kamena, ZLP, Związek Literatów Polskich, środowisko literackie

Lubelski Związek Literatów

Jeśli chodzi o literatów, to tutaj były wielkie tradycje, dlatego że Związek Literatów Polskich przed wojną nieoczekiwanie błysnął na arenie ogólnopolskiej, przez to, że pojawił się tutaj wielki talent Czechowicza, przede wszystkim. Czechowicz po wojnie zaczął "zwyżkować", można powiedzieć, tak jak Leśmian. I okazał się wielkim talentem jakimś takim głębszym niż nawet tacy ludzie jak Tuwim czy Gałczyński, który oszałamiał ludzi pięknem swoim języka i bardzo piękną, romantyczną historią.

Otóż, tutaj było dwóch ludzi, którzy gdzieś łączyli, byli pomostami pomiędzy tym przedwojennym Związkiem Literatów i powojennym. Takim człowiekiem to był przede wszystkim Kazimierz Andrzej Jaworski, który przybył z Chełma, a przybył przez obóz koncentracyjny w Dachau - wielka tragedia tego człowieka, i objął „Kamenę”, którą przeniósł z Chełma do Lublina. Ale tutaj był Konrad Bielski, mecenas, znakomita postać. Przed wojną twórca takiego „Reflektora”, pisma. Pozostawił po sobie bardzo wiele wierszy. Sam deklamował przepięknie wiersze i pisał pięknie. Jednocześnie miał dobrą passę jako mecenas. Bronił wielu wybitnych ludzi. Był znany, był koneserem. Siedział po restauracjach. Wykwintnie jadał. W Kazimierzu stale przebywał. Jednym słowem był otoczony takim kultem, można powiedzieć tutejszym.

A drugi to Waław Gralewski. Waław Gralewski był bardzo dziwnym człowiekiem. Miał różne przywidzenia. Mówiono, że był wybitnym masonem. Przed wojną redagował właśnie słynny „Kurier Lubelski i Wołyński”, a po wojnie również tutaj w prasie uczestniczył właśnie w „Kamenie” i w innych. I też pozostawił po sobie bardzo wiele rzeczy ciekawych.

Data i miejsce nagrania	2007-05-21, Lublin
Rozmawiał/a	Dominika Jakubiak
Transkrypcja	Magdalena Nowosad
Prawa	Copyright © Ośrodek "Brama Grodzka - Teatr NN"